

Anonimizált változat

Fordítás

C-659/201 – 1

C-659/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. december 4.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. november 25.

Felperes:

ET

Alperes:

Ministerstvo životního prostředí

V É G Z É S

A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Cseh Köztársaság) az alábbi ügyben: [omissis] **ET** (lakcím: [omissis] Hradec Králové, [omissis]) felperes, **Ministerstvo životního prostředí** (környezetvédelmi minisztérium, Cseh Köztársaság) (székhely: Prága 10, [omissis]) alperes, az alperes 2016. november 7-i határozata vonatkozásában [omissis] (ügyszám: 1329/550/16-Ba) a felperes által a Krajský soud v Hradci Králové (Hradec Králové-i regionális bíróság, Cseh Köztársaság) 2018. május 30-i ítéletével [omissis] (ügyszám: 30 A 37/2017-35) szemben benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában folyamatban lévő eljárásban

a következőképpen határozott:

- I. előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket **terjeszti** az Európai Unió Bírósága elé:

1. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. május 4-i 8565/2006/EK bizottsági rendelet értelmében vett „tenyészállományhoz” tartoznak-e azok az egyedek, amelyek adott tenyésztő által szaporított egyedek szülei, amelyek ugyanakkor soha nem voltak e tenyésztő tulajdonában, illetve birtokában?
2. Amennyiben az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a szülő egyedek nem tartoznak a tenyészállományhoz, jogosultak-e a hatáskörrel rendelkező hatóságok – a 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikkének 2. pontjában azzal kapcsolatban előírt feltétel teljesülését vizsgálva, hogy a tenyészállományt a jogszabályi előírások betartása mellett hozták-e létre olyan módon, amely ugyanakkor nem káros a vadonban élő példányok túlélése szempontjából – e szülői egyedek eredetének ellenőrzésére, és ennek alapján annak értékelésére, hogy a tenyészállományt e rendelet 54. cikkének 2. pontjában előírt szabályokkal összhangban hozták-e létre?
3. Figyelembe vehetők-e az ügy egyéb körülményei (különösen az egyedek átvétele során tanúsított jóhiszeműség és az azzal kapcsolatos jogos bizalom, hogy ezen egyedek esetleges utódjaival kereskedni lehet, illetve adott esetben a Cseh Köztársaságban az Európai Unióhoz való csatlakozást megelőzően hatályos, kevésbé szigorú törvényi rendelkezések) a 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikkének 2. pontjában azzal kapcsolatban előírt feltétel teljesülésének vizsgálatakor, hogy a tenyészállományt a jogszabályi előírások betartása mellett hozták-e létre olyan módon, amely ugyanakkor nem káros a vadonban élő példányok túlélése szempontjából?

[omissis]

[eredeti 2. o.] **I n d o k o l á s :**

I. Az eljárás tárgya

[1] A felperes papagájtenyésztő. E tevékenység keretében a felperes 2015. január 21-én kereskedelmi tilalom alóli mentesség biztosítása iránti kérelmet nyújtott be a jácintkék ara (*Anodorhynchus hyacinthius*) papagájfajba tartozó, 2014-ben a felperes szaporításából született öt egyed tekintetében. A tudományos hatóság álláspontja alapján a közigazgatási hatóság nem adott helyt a felperes kérelmének.

[2] A mentesség biztosítására irányuló eljárás keretében a közigazgatási hatóság és a tudományos hatóság a felperes kérelme által érintett papagájok eredetét

illetően a következő megállapításokat tette. E papagájok nagyszüleit FU 1993 júniusában szokatlan körülmények között hozta be a Cseh Köztársaságba. Egy uruguayi állampolgárságú személy ezeket és más papagájokat Pozsonyba szállította, ahonnan FU-val együtt gépkocsival a Cseh Köztársaságba utazott. A határon a vámósok váratlanul feltartóztatták a gépkocsit, majd FU-tól közigazgatási határozattal elvették a nagyszülőpárt. E közigazgatási határozatot azonban a Vrchní soud v Praze (prágai felsőbbíróság, Cseh Köztársaság) 1996-ban hatályon kívül helyezte. Ezt követően a közigazgatási hatóság megszüntette az eljárást és a papagájokat visszaadták FU-nak. A nagyszülőpárt később kölcsönvette GV, aki 2000-ben e pártól szaporította a szülőpárt, amely egyetlen költségből származik (a fiókák felnevelését követően a nagyszülőpárt visszaadták FU részére, aki ezt követően azokat átadta a zlíni állatkertnek). A felperes GV-től szerezte meg a szülőpárt (a közigazgatási iratokban a megszerzés polgári jogi jogcímét nem tüntették fel, a tulajdonjog átszállásának érvényességét ugyanakkor semmilyen módon nem kérdőjelezték meg).

[3] A tudományos hatóság a papagájok felperes által 2000-ben történt megszerzését tenyészállomány létrehozásának minősítette, és megvizsgálta, hogy emiatt nem sértették-e meg különösen a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikkének 2. pontját, amely szerint a tenyészállományt „a megszerzéskor hatályos jogszabályi előírások betartása mellett [kell létrehozni] olyan módon, amely nem káros az adott faj vadonban történő túlélése szempontjából”. E feltételek teljesítésének vizsgálata keretében a tudományos hatóság megállapította, hogy nincs meggyőződve arról, hogy a tenyészállományt a jogszabályokkal összhangban hozták létre, és ezért nem járult hozzá a mentesség megadásához, mivel a nagyszülői példányok 1998-as nyilvántartási igazolása számos szabálytalanságot tartalmaz, és különösen, hogy a példányok megszerzésének éveként feltüntetett 1996-os év nem felelt meg a nyilvántartási igazolásokban szereplő kódnak, mivel e kódot kizárólag 1992-et megelőzően megszerzett egyedek tekintetében osztották ki, továbbá ezen igazolások nem tartalmaznak semmilyen információt a példányok eredetével kapcsolatban. A tudományos hatóság hozzátette, hogy már számos más esetben is kifogást emelt a mentesség megadásával szemben ugyanezen nagyszülőpártól származó utódok tekintetében.

[4] A közigazgatási hatóság határozatának meghozatala során a tudományos hatóság fent említett álláspontját vette alapul, és nem biztosított mentességet. A felperes e határozattal szemben fellebbezést nyújtott be. Különösen a tenyészállomány téves meghatározását kifogásolta. Álláspontja szerint a tenyészállomány kizárólag a szülőpárból és az utódokból áll, így a közigazgatási hatóságnak egyáltalán nem kellett volna vizsgálnia a nagyszülők eredetét. A közigazgatási jogorvoslati szerv (amely a nemzeti jog rendelkezései szerint az alperes) nem adott helyt ennek az érvelésnek. Úgy ítélte meg, hogy a tenyészállomány létrehozása módjának értékelése során kulcsfontosságú az

elsőként szaporított pár megszerzésének módja. A felperes soha nem igazolta e pár eredetét, így nem részesülhetett mentességben.

[5] Ezt követően a felperes az alperes határozatával szemben keresetet nyújtott be a Krajský soud v Hradci Královéhoz (Hradec Králové-i regionális bíróság).

[6] A regionális bíróság elutasította a keresetet. E bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy az Anodorhynchus fajba tartozó papagájok kereskedelme tilos és az csak kivételes esetekben engedélyezhető. E mentesség biztosításának feltételeit a 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikke határozza meg, amelyeket **[eredeti 3. o.]** együttesen kell teljesíteni, és a kérelmezőnek meg kell győznie a közigazgatási hatóságot arról, hogy e feltételek teljesülnek, a ténybeli és jogi helyzetet tehát egyértelműen kell meghatározni. A jelen ügyben a jogvita tárgyát az e rendelet 54. cikkének 2. pontjában előírt feltétel teljesítése képezte, amely rendelkezés szerint a kérelmezőnek bizonyítania kell, hogy 1) a tenyészállományt a megszerzéskor hatályos jogszabályi előírások betartása mellett hozták létre, 2) olyan módon, amely nem káros az adott faj vadonban történő túlélése szempontjából. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a felperes e két részfeltétel egyikét sem teljesítette, mivel a közigazgatási hatóság terjedelmes megállapításai szerint a nagyszülőpárt 1993 júniusában nagyon szokatlan körülmények között hozták be a Cseh Köztársaságba. A Cseh Köztársaságban akkoriban már hatályban volt a CITES-egyezmény (a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság 1992. május 18-án csatlakozott ahhoz), amelyet 1992. június 1-jétől a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (a természet és a táj védelméről szóló 114/1992. sz. törvény), 1997. április 1-jétől pedig a zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů (a veszélyeztetett fajok behozataláról és kiviteléről szóló 16/1997. sz. törvény) építette be a nemzeti jogba. A CITES-egyezményt beépítő rendelkezések fényében a tenyészállomány eredetének vizsgálata tehát akár a nagyszülőpárig is megengedett. A 865/2006/EK bizottsági rendelet értelmében vett tenyészállomány tehát mindhárom generációt magában foglalja, mivel a Cseh Köztársaság területén tenyészetben szaporításra használt állatokról van szó.

[7] A felperes a regionális bíróság ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Nejvyšší správní soudhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság). A felperes szerint a regionális bíróság téves jogi álláspontot képviselt azzal kapcsolatban, hogy a tenyészállomány azért áll az adott egyedekből, azok szüleiből és nagyszüleiből, mivel a Cseh Köztársaság területén tenyészetben szaporításra használt állatokról van szó. Ennek alapján a bíróság úgy ítélte meg, hogy a közigazgatási hatóságok jogosultak a nagyszülőpár eredetének bizonyítását követelni. A felperes szerint ezen értelmezés aránytalan bizonyítási terhet róna rá. Ezen értelmezés mindenekelőtt azonban azért téves, mivel a hivatkozott rendelet értelmében vett tenyészállomány a felperes tenyészetének valamennyi olyan állatát magában foglalja, amelyet szaporításra használnak fel (nem pedig a más tenyészetből, esetleg más tenyésztőtől származó elődeiket, mint amilyenek a nagyszülők). A felperes ezt a következtetést a 865/2006/EK bizottsági rendelet 1. cikkének 3. pontjából vonta le, amely szerint a „*tenyészállomány*»:

tenyészetben szaporításra használt állatok”. A felperes szerint tehát az e fogalom meghatározásban foglalt tenyészetnek tekinthető a Cseh Köztársaságban található bármely tenyészet, azonban minden esetben kizárólag egyetlen konkrét tenyészet. Maga a felperes jogszerűen szerezte meg a szülőpárt, következésképpen a tulajdonhoz való jogába és jogos bizalmába való aránytalan beavatkozásra kerül sor.

[8] A felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatos észrevételeiben az alperes vitatta a felperesnek a tenyészállomány fogalmának értelmezésével kapcsolatos következtetéseit. Felhívta a figyelmet a 865/2006/EK bizottsági rendelet 54. cikke 2. pontjának szövegére, amely a tenyészállomány adott időpontban hatályos jogszabályi előírások betartása melletti „létrehozása” kifejezést használja. A létrehozás fogalma tehát egyértelműen a múltra utal, és egyértelműen a tenyészvonal elejéhez kötődik. Mivel a felperes kérelmével érintett papagájok nagyszüleit minden valószínűség szerint jogellenesen szereztek meg, a közigazgatási hatóság a tudományos hatósággal folytatott konzultációt követően nem tudott meggyőződni arról, hogy jogszerű-e a tenyészállomány létrehozásának módja. Az alperes ezenkívül jelezte, hogy a tenyészállomány meghatározása másodlagos jelentőségű, és hogy alapvető jelentőséget a tenyészállomány létrehozási módjának kell tulajdonítani.

[9] A bizonyítási terhet illetően az alperes felhívta a figyelmet ezen állatok kereskedelmének általános tilalmára is. Ezért az e tilalom alóli valamennyi kivételt megszorítóan kell értelmezni. A tulajdonos nem köteles a tenyésztés érdekében a nagyszülők eredetét igazolni, ez a kötelezettség csak akkor áll fenn, ha utódokkal kíván kereskedni. A mentesség biztosítása szempontjából a tudományos hatóság álláspontja bír jelentőséggel, amely a bevett gyakorlat szerint vizsgálja a nagyszülők eredetét, ami az Unión belül általános gyakorlat. A felperes által javasolt ellentétes megközelítés a vadon befogott egyedek alapján létrehozott tenyészetek könnyű legalizálásához vezetne. E példányok könnyen olyan állatok tenyészetének létrehozására szolgálhatnának, amelyek a jövőbeli utódok esetében akadály nélküli kereskedelem tárgyát képezhetik. Bár a CITES-egyezmény célját illetően az alperes elismeri a jogszerű tenyészállományok bizonyos előnyeit (ezeknek köszönhetően csökken a vadon befogott egyedek megszerzésére irányuló nyomás), azonban ebben az esetben jogszerűen létrehozott tenyészállományoknak kell fennállniuk. Ami a tulajdonjogot illeti, az alperes felhívta a figyelmet arra, hogy az nem minősül elsődleges problémának, és nem kérdőjelezi meg a nagyszülők, illetve a felperes kérelme által érintett papagájok törvényes tulajdonjogával kapcsolatos következtetést. Maga a felperes tulajdonjoga nem sérül, az csak feltételekhez van kötve.

[eredeti 4. o.] **II. A jelen ügyben alkalmazandó uniós és nemzeti jogi rendelkezések**

[10] Az Európai Unió belüli környezetvédelem alapelveit az elsődleges jog szabályozza. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy az Unió környezetpolitikájának célja „a magas

szintű védelem, figyelembe véve az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. Ez a politika **az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén**, valamint a »szennyező fizet«-elven alapul”.

[11] Ugyanakkor az uniós jog a veszélyeztetett fajok kereskedelmére vonatkozó szabályokat a CITES-egyezményből veszi át. A CITES-egyezmény alapelveit a 338/97/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: **a vadon élő állat- és növényfajok védelméről szóló rendelet**) ültette át. A rendelet 8. cikkének (1) bekezdésével összhangban tilos az A. mellékletben felsorolt állatokkal való kereskedelem (e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint az A. melléklet megegyezik a CITES-egyezmény I. mellékletével). Ilyen állatok az Anodorhynchus fajba tartozó papagájok is.

[12] Ez a tilalom azonban nem abszolút jellegű, és a vadon élő állat- és növényfajok védelméről szóló rendelet 8. cikkének (3) bekezdésében felsorolt okok valamelyike alapján e tilalom alól mentesség biztosítható. Az előterjesztett kérdésekkel összefüggésben az említett rendelkezés d) pontjában előírt mentesség kulcsfontosságú:

„(3) A vadon élő állat- és növényfajok megőrzésére vonatkozó egyéb közösségi jogszabályok követelményeivel összhangban, az (1) bekezdésben említett tilalom alól esetenként eltérés engedélyezhető azon tagállam igazgatási hatósága által kiállított ide vonatkozó bizonyítványa révén, amelyben a példányok találhatóak, amennyiben a példányok

[...]

d) egy állatfajnak fogságban született vagy nevelt példányai, vagy egy növényfajnak mesterségesen szaporított példányai, vagy ilyen példányok részei vagy származékai [...].”

[13] E mentességek biztosításának feltételeit a 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 865/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: **végrehajtási rendelet**) határozza meg. A vadon élő állat- és növényfajok védelméről szóló rendelet 8. cikkének (3) bekezdése szerinti mentességek biztosítását a végrehajtási rendelet 59. cikkének (2) bekezdése pontosítja:

„(2) A 338/97/EK rendelet 8. cikke (3) bekezdésének d) pontjában említett példányokra vonatkozó mentesség csak akkor biztosítható, ha a kérelmező bizonyította az illetékes igazgatási hatóságnak, miután az utóbbi konzultált az illetékes tudományos testülettel, hogy az e rendelet 48. cikkében említett feltételek teljesülnek és hogy az adott példányok fogságban született, illetve szaporított vagy e rendelet 54., 55. és 56. cikkeinek megfelelően mesterségesen szaporított példányok.”

[14] A fenti rendelkezés összefüggésében a jelen ügyben mindenekelőtt a végrehajtási rendelet 54. cikke releváns (a 48. cikk csak a mentességi bizonylatra vonatkozó általános szabályozást tartalmazza, az 55. cikk felhatalmazza a hatóságokat arra, hogy szövet vizsgálatával meghatározzák a példányok származását, az 56. cikk pedig növényekre vonatkozik), különösen az 54. cikk 2. pontja, amely tekintetében a cseh közigazgatási hatóságok úgy vélik, hogy nem győződtek meg az abban foglalt feltételek teljesüléséről:

„54. cikk

Állatfajok fogságban született, illetve szaporított példányai

Az 55. cikk sérelme nélkül egy állatfaj valamely példánya csak akkor tekinthető fogságban született, illetve szaporított példánynak, ha valamelyik illetékes igazgatási hatóság az adott tagállam illetékes tudományos hatóságával konzultálva meggyőződik arról, hogy teljesültek az alábbi feltételek:

1. a példány olyan utód, vagy annak leszármazottja, amely ellenőrzött környezetben született vagy

a) ivaros szaporodás esetében olyan szülők utóda, amelyek párosodása vagy ivarsejtjeik egyesítése ellenőrzött környezetben történt;

b) ivartalan szaporodás esetében olyan szülők utóda, amelyek az utód fejlődésének megindulásakor ellenőrzött környezetben voltak;

[eredeti 5. o.] 2. a tenyészállományt a megszerzéskor hatályos jogszabályi előírások betartása mellett hozták létre olyan módon, amely nem káros az adott faj vadonban történő túlélése szempontjából;

3. a tenyészállományt vadonból származó példányok befogása nélkül tartják fenn, állatok, tojások vagy ivarsejtek eseti bevitele kivételével, amely a hatályos jogszabályi előírások betartása mellett olyan módon történik, amely nem káros az adott faj vadonban történő túlélése szempontjából, és kizárólag a következő célokból történik:

a) a káros beltenyésztés megelőzése vagy enyhítése céljából, az ilyen bevitel mértékét az új genetikai anyag iránti szükséglet határozza meg;

b) az elkobzott állatoknak a 338/97/EK rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint történő elhelyezése céljából; vagy

c) kivételesen, tenyészállományként történő felhasználás céljából;

4. a tenyészállomány maga hozott létre ellenőrzött környezetben második vagy további generációs utódot, vagy azt oly módon kezelik, ami bizonyítottan képes ellenőrzött környezetben második generációs utódok megbízható létrehozására.”

[15] A tenyészállomány meghatározását a végrehajtási rendelet 1. cikkének 3. pontja tartalmazza: „*tenyészállomány*»: *tenyészetben szaporításra használt állatok*”.

[16] A nemzeti szabályozás csak korlátozottan alkalmazható a jelen ügyben, és mindenekelőtt azokat a közigazgatási hatóságokat határozza meg, amelyek végrehajtják a fent leírt uniós jogot. E hatóságokat a zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy (a veszélyeztetett fajok kereskedelméről szóló 100/2004. sz. törvény) határozza meg. E törvény 3. §-ának (3) bekezdése szerint a krajský úřad (regionális hatóság, Cseh Köztársaság) jár el közigazgatási hatósággént az egyes kereskedelmi tevékenységek folytatásának tilalma alóli mentességek biztosítása tekintetében. E törvény 27. cikkének megfelelően a fent említett rendeletek és a CITES-egyezmény értelmében vett tudományos hatósággént a Cseh Köztársaságban az Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (a Cseh Köztársaság környezet- és tájvédelmi ügynöksége, Cseh Köztársaság) jár el, amely a Ministerstvo životního prostředí (környezetvédelmi minisztérium) által létrehozott állami szervezeti egység. A fentebb ismertetett közigazgatási hatósággént tehát a regionális hatóság járt el, és az Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (a Cseh Köztársaság környezet- és tájvédelmi ügynöksége) álláspontja alapján hozta meg az elsőfokú közigazgatási határozatot. A cseh közigazgatási eljárás általános szabályainak megfelelően e közigazgatási határozattal szemben fellebbezés nyújtható be a Ministerstvo životního prostředíhez (környezetvédelmi minisztérium), amely közigazgatási jogorvoslati szervként járt el, és a közigazgatási hatóságok nevében járt el a közigazgatási bíróságok előtt.

III. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elemzése

[17] A felülvizsgálati kérelem tárgyában eljáró Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) megállapította, hogy az ügy alapvetően az uniós jog értelmezésére vonatkozik, a Bíróság e tárgyban nem rendelkezik ítélkezési gyakorlattal, és nem olyan kérdéstről van szó, amelyet az uniós jog összefüggésbeli értelmezése alapján egyértelműen el lehetne úgy dönteni, hogy ne maradjon fenn észszerű kétség ezen értelmezéssel kapcsolatban (lásd: az Európai Unió Bíróságának 1982. október 6-i CILFIT ítélete, 283/81, EU:C:2013:855). A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) tehát az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkének megfelelően köteles a Bíróság elé előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszteni.

[18] A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előzetesen megállapítja, hogy az eljárás felei között nem volt vitatott sem a nagyszülők problematikus eredete, sem a szülőpár 2000-ben a Cseh Köztársaságban már fogságban való születése, sem e pár felperes általi jogszerű megszerzése. Az alperes szerint azonban a nagyszülőpár problémás eredete „kihat” az utódokra, míg a felperes szerint e „megbélyegzés” a példányoknak a tenyészetébe való bekerülésekor megszűnt. Másrészt a felperes nem vitatja sem azt a jogi értékelést, amely szerint a nagyszülőpárra a CITES-egyezmény és a vonatkozó

rendelkezések alkalmazandók, sem az ezen rendelkezéseknek a nagyszülőpárra való alkalmazásából eredő kedvezőtlen következtetéseket. A felperes azonban úgy véli, hogy e következtetések két fő okból nem alkalmazhatók az ő egyedeire. Az első ok a tenyészállomány fogalmának értelmezése, amelybe a felperes szerint csak a tulajdonában lévő példányok tartoznak, így a közigazgatási hatóságoknak egyáltalán nem kellett volna figyelembe venniük a nagyszülőpár eredetét. A második ok a felperes jogos bizalma. A felperes jogszerűen [eredeti 6. o.] szerezte meg a példányokat, és a papagájok megszerzésekor nem voltak kétségei a nagyszülőpár eredetével kapcsolatban, mivel azt bírósági határozat alapján adták vissza az akkori tulajdonosnak.

[19] A tenyészállomány fogalmának értelmezése arra készítette a Nejvyšší správní soudot (legfelsőbb közigazgatási bíróság), hogy előzetes döntéshozatal céljából előterjessze az első kérdést. A felperes érvelése a végrehajtási rendelet 1. cikke 3. pontjának szó szerinti értelmezésén alapul, amely szerint a tenyészletben szaporításra használt példányokról van szó. Ezzel szemben az alperes e papagájok kereskedelmének általános tilalmára és a kétes körülmények között megszerzett példányok felhasználásával létrehozott tenyészállomány legalizálása formájában jelentkező negatív hatásokra hivatkozik (elegendő lenne az utódok átruházásával „megszakítani” a folytonosságot). A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy véli, hogy a tenyészállomány meghatározása viszonylag egyértelmű, és ebben a szakaszban inkább a felperes álláspontja felé hajlik. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság nem becsüli túl a tenyészállomány meghatározásának jelentőségét (lásd e tekintetben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett többi kérdés alábbi elemzését). Mindemellett hangsúlyozni kell az előzetes döntéshozatalra előterjesztett egyes kérdések szerkezetét. Ha a Bíróság a tenyészállomány tágabb meghatározását fogadná el, és annak részeként figyelembe venné a „kétes” eredetű nagyszülőpárt, a második kérdés már nem bír jelentőséggel. Ugyanakkor egy ilyen válasz nem csökkenti a harmadik kérdés relevanciáját. [omissis]

[20] Ha azonban a Bíróság a tenyészállomány szűkebb értelmezési változatát fogadná el, és nem sorolná a nagyszülőpárt e fogalom körébe, akkor az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdést is meg kellene válaszolni. A tudományos hatóság álláspontja alapján a közigazgatási hatóságok a végrehajtási rendelet 54. cikkének 2. pontjára hivatkozva, amely szerint meg kell vizsgálni a tenyészállomány „létrehozását”, megtagadták a mentesség biztosítását a felperes számára. A felperes e létrehozást a szülői példányok megszerzéséhez köti, amelyre a végrehajtási rendelet 54. cikkének 2. pontjában foglalt követelményeknek megfelelően került sor (jogszerűen és olyan módon, amely nem káros az adott faj vadonban történő túlélése szempontjából). Az alperes nem vitatja, hogy a felperes jogszerűen szerezte meg a szülőpárt. Álláspontja szerint a „létrehozás” fogalmát mindazonáltal ki kell terjeszteni a tenyészvonal elejére.

[21] A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) itt két értelmezési lehetőséget lát. Egyrészt a tenyészállomány „létrehozásának” fogalma a körülményekre tekintettel úgy is értelmezhető, hogy az a felperes kérelme által

érintett papagájok származási vonalának vizsgálatához kapcsolódik. Ezen értelmezés bizonyára helytálló maradhatna az összetettebb értelmezés elfogadása mellett is, mivel megakadályozza a „kétes” tenyészállományok (például színlelt) átruházás révén történő könnyű legalizálását. Egy olyan helyzetről van szó, amelyben a tenyésztő másik személynek adná át a példányokat, aki utódokat szaporítana (ténylegesen vagy egyszerűen „színlelt” tulajdonosként járna el), és ezáltal megszűnne az ezen egyedek eredetével kapcsolatos „megbélyegzés”. Másfelől viszont ezen értelmezéssel szemben hivatkozni lehet a hatályos szabályozásra. Jelenleg az Unióban mentesség megszerzése nélkül nem szerezhetők meg jogszerűen a vadon élő állat- és növényfajok védelméről szóló rendelet A. mellékletében felsorolt állatok egyedei. Következésképpen az Unióban nincs lehetőség „színlelt” ügyletre, mivel ilyen esetben nem lehetne mentességet biztosító határozatot szerezni. A tenyészvonal kezdetének vizsgálata tehát nem bír gyakorlati jelentőséggel az Unióban, és rendszertani szempontból inkább azt az értelmezést kell elfogadni, amely a „létrehozást” kizárólag konkrét tenyészettel kapcsolja össze. Az ilyen megközelítés kétségtelenül elősegítené a jelen ügyben felmerülthöz hasonló atipikus helyzetekkel való megbirkózást. A felperes jogszerűen szerezte meg a papagájokat a Cseh Köztársaságnak az Unióhoz történő csatlakozását megelőző időszakban, amikor a példányok ország területén való birtoklásához nem volt szükség mentesség szerzésére, az ebből eredő jogos bizalmát viszont sértené az ezzel ellentétes értelmezés. Ezenkívül az első értelmezési eredmény elfogadása esetén azt is mérlegelni kellene, hogy mennyire kell visszamenni a múltba a tenyésztés létrehozásának vizsgálatával, ami irreális követelményeket támaszthat a védett állatok tulajdonosaival szemben. Márpedig a jelen ügyben olyan helyzetről van szó, amelyben a nagyszülők feltehetően jogellenes megszerzésére több mint 20 évvel a felperes kérelme által érintett példányok születése előtt került sor, később viszont a nagyszülő- és a szülőpár birtoklása már jogszerű volt.

[22] Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés arra vonatkozik, hogy vizsgálhatók-e az esetleges egyedi körülmények, és ha igen, milyen jellegű egyedi körülményeket kell vizsgálni. A felperes és a közigazgatási hatóságok között nem vitatott, hogy a jelen ügyben nem került sor a példányok „színlelt” átruházására, és hogy a szülőpár megszerzése 2000-ben jogszerű volt. Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy akkoriban ugyan a Cseh Köztársaságban már hatályban volt a CITES-egyezmény **[eredeti 7. o.]**, amelyet a zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů (a veszélyeztetett fajok behozataláról és kiviteléről szóló 16/1997. sz. törvény) épített be a nemzeti jogba, e törvény azonban a példányok országon belüli átruházása esetében nem követelte meg a CITES-egyezmény szerinti igazolások kiadását. Ebben az esetben „csak” az egyedek hivatalos ellenőrzésére és nyilvántartásba vételére került sor. E nemzeti szabályozás összhangban volt a CITES-egyezménnyel, amely mindenekelőtt a nemzetközi kereskedelem szabályozására irányul. A CITES-egyezmény XIV. cikke lehetővé teszi a részes felek számára, hogy szigorúbb rendelkezéseket fogadjanak el, amire példa a szigorúbb uniós szabályozás, amely az igazolás kiállítását még az Unión belüli és az adott tagállamon belüli átruházás esetén is megköveteli. Mindazonáltal e

szabályozás a Cseh Köztársaságban az 2004. május 1-jei európai uniós csatlakozásától kezdve hatályos, míg a szülőpár átvételére 2000-ben került sor.

[23] Így 2000 óta a felperes jogosan bízhatott abban, hogy kereskedhet majd az esetleges utódokkal – legalábbis a Cseh Köztársaságban, de feltehetően nemzetközi szinten is – (a hivatal akkori megközelítése ezen utódok tekintetében nem eredményezett bizonytalanságot a mentesség lehetséges megadását illetően a CITES-egyezménynek megfelelően). E tekintetben az a körülmény is jelentőséggel bír, hogy a nagyszülőpár 1996-ban közigazgatási bírósági határozat alapján került vissza az akkori tulajdonoshoz. Ezenkívül a felperes hangsúlyozza, hogy tenyészállománya kedvező hatást gyakorol a környezetre. Álláspontja szerint a fogságban szaporított példányok piaci értékesítése csökkentené a vadon befogott példányok jogellenes vásárlása iránti keresletet. Az alperes ezzel szemben az adott fajhoz tartozó állatok kereskedelmének a vadon élő állat- és növényfajok védelméről szóló rendelet 8. cikkének (1) bekezdéséből eredő tilalmára, és következésképpen arra hivatkozik, hogy a mentességre vonatkozó rendelkezéseket megszorítóan, kivételként kell értelmezni.

[24] A mentesség megtagadása esetén az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikke szerinti, a tulajdonhoz való jog védelmét is figyelembe kell venni. A tulajdonhoz való jog körébe tartozó jogok közül ugyanis a felperesnek gyakorlatilag csak a papagájok birtoklásához való jog marad. Birtokolhatja e papagájok utódait is, de ezekkel sem rendelkezhet jogszerűen. Végző soron a mentesség megtagadásának ezen szigorúbb jogkövetkezményei nem képezik a felperes és a közigazgatási hatóságok közötti jogvita tárgyát. A felperes azonban úgy véli, hogy azok a fentiekben ismertetett sajátos körülményekre tekintettel túlzottan szigorúak, és álláspontja szerint figyelembe kellene venni ezeket a körülményeket, valamint a vadon befogott papagájok iránti kereslet csökkenését, amit papagájainak „forgalomba hozatala” eredményezne. Az alperes ezzel szemben úgy véli, hogy a szabályozás felperesre gyakorolt szigorú következményei a megfelelő rendelkezések helyes működésének eredménye.

[...]